

Dokumentin sisältö

- 1 Esittelijä ja valmistelijat
- 2 Valmisteluajataulu
- 3 Nykytilan kuvaus
- 4 Ehdotettu päätösesitys
- 5 Päätösvaihtoehtojen vaikutusten tarkastelua
 - 5.1 Avoimen varhaiskasvatuksen kerhot maksuttomia
 - 5.2 VE 1 Avoimen varhaiskasvatuksen kerhojen maksullisuus
 - 5.3 VE 2 Avoimen varhaiskasvatuksen kerhojen lopettaminen
- 6 Yhteenveto ja johtopäätökset päätösvaihtoehtojen vaikutusten tarkastelusta
- 7 Päätösvaihtoehtojen vertailu
- 8 Yhteenveto ja johtopäätökset päätösvaihtoehtojen vertailusta
- 9 Päätösesitys
- 10 Päätöksen seuranta- ja arviointisuunnitelma
- 11 Päätösesityksen hyväksyjät

1 Esittelijä ja valmistelijat

Avoimen varhaiskasvatuksen kerhojen järjestämiseen liittyvä lapsivaikutusten arviointi Oulun kaupungissa

Valmistelijat: suunnittelija Sari Nyberg, palvelukoordinaattori-tiimivastaava Kirsi Ranki, päiväkodin johtaja Eija Salmi, päiväkodin johtaja Marjo Särkimäki, alueellinen suunnittelija Susanna Hellsten, varhaiskasvatuksen opettaja Virpi Ansamaa, controller Jonne Karinkanta ja varhaiskasvatusjohtaja Miia Kemppi

Esittelijä: Miia Kemppi varhaiskasvatusjohtaja

2 Valmisteluaikataulu

4 -11/2020

Oulun kaupunki tilasi viime syksynä ulkoisen arvioinnin talouden sopeuttamisen keinoista. Sopeuttamistavoitteeksi asetettiin 50 miljoonaa euroa. Oulun ulkoisessa arvioinnissa esitettiin sivistys- ja kulttuuripalveluihin, varhaiskasvatuspalveluihin säästövaihtoehtoja, joista laaditaan erillinen lapsivaikutusten arviointi. Sivistys- ja kulttuurilautakunta on käsitellyt arviointia ja toimenpiteitä huhtikuussa 2020. Lisäksi toimenpidevaihtoehtoja käsiteltiin sivistys- ja kulttuurilautakunnan työkokouksissa 12.5., 20.5. ja 2.6.2020. Kaupunginhallitus käsittelee toimenpiteitä ja lapsivaikutusten arviointeja syyskuussa 2020, jonka jälkeen sivistys- ja kulttuurilautakunta tekee päätöksen esityksestä syys-lokakuussa 2020.

Arvioinnin taustaksi laadittiin avoimen varhaiskasvatustoiminnan kysely 1.6.- 14.6.2020. Kyselyn koonti toteutettiin 15.6 - 24.6.2020.

Kyselyn yhteenveto on luettavissa varhaiskasvatuksen www.sivuilta

Lapsivaikutusten arviointi toteutettiin 1.6 - 15.8.2020

3 Nykytilan kuvaus

Varhaiskasvatuksen toimintamuotoja ovat päiväkotitoiminta, perhepäivähoito sekä avoin varhaiskasvatustoiminta. Varhaiskasvatuslain ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden tavoitteet ohjaavat kaikkia varhaiskasvatuksen toimintamuotoja. Avoimen varhaiskasvatustoiminnan toteutus ja painopisteet vaihtelevat varhaiskasvatuksen järjestäjän päätösten mukaan. Oulussa avoimen varhaiskasvatustoiminnan vaihtoehtoja ovat:

- Kahdesti ja kolmesti viikossa kokoontuvat kerhoryhmät, jotka on tarkoitettu yli 2-vuotiaille
- Liikunta- ja ulkoiluleikkikoulut, jotka on tarkoitettu yli 3-vuotiaille
- Perhekerhot on tarkoitettu 0-5-vuotiaille ja lapsen vanhemmille

Avoimen varhaiskasvatuksen maksuttomat kerhot ovat hyvä vaihtoehto perheille, joilla ei ole tarvetta jokapäiväiseen tai kokopäiväiseen varhaiskasvatukseen. Perheen saama kotihoidontuki, kuntalisä tai palvelutakuu eivät ole este avoimeen varhaiskasvatukseen osallistumiselle. Lapsi voi osallistua yhteen 2 tai 3 kertaa viikossa kokoontuvaan kerhoon. Tämän lisäksi hän voi käydä perhekerhossa yhdessä tutun aikuisen kanssa. Ryhmissä ei tarjota aterioita, mutta lapsilla voi olla mukana omat pienet eväät.

Toiminnan piirissä 2018 oli 1149 + 59 (0-5 vuotiasta lasta).

Toiminnan piirissä keväällä 2019 oli 854 + 46 (0- 5 vuotiasta lasta).

Toiminnan piirissä keväällä 2020 oli 858 + 38 (0- 5 vuotiasta lasta).

Vuodelle 2021 lapsia on arvioitu olevan noin 690 lasta.

Kustannukset olivat vuonna 2018 noin 2,8 miljoonaa euroa.

Kustannukset olivat vuonna 2019 noin 2,6 miljoonaa euroa.

Vuodelle 2020 on varattu määrärahoja noin 2,1 miljoonaa euroa ja vuodelle 2021 arvioitu noin 1,6 miljoonaa euroa.

Avoin varhaiskasvatustoiminta on maksutonta. Toimintaan voivat osallistua myös kotihoidon tuella ja Oulu-lisällä olevat.

Koettu erinomaiseksi

- kotona oleville lapsille varhaiskasvatusta sopiva määrä
- perheille jaksamisen ja arjen tueksi

Avointa varhaiskasvatustoimintaa toteutetaan 23 kunnallisessa yksikössä.

Muutama seurakunnan ryhmä järjestää avointa varhaiskasvatustoimintaa palvelusetelillä ja aiemmin Liikuntakeskus Pomppu, joka on tällä hetkellä suljettuna loppuvuoden 2020.

Varsinaisia erillisiä tiloja vain:

- Vihreä talo keskusta,
- Aseman avoin päiväkotiki ja Pitkäkankaan avoin varhaiskasvatus kolmessa erillisessä tilassa
- Kiimingin vanha kunnantalo
- Simppulankartano
- Lastu yliopiston tiloissa (yhteistyö yliopiston kanssa) Tutkimuspäiväkotiki, yliopiston tiloissa.

Muut sijaistevät päiväkotien yhteydessä. Avoin varhaiskasvatustoiminta on maassamme ainoa varhaiskasvatusmuoto, johon lapsi voi osallistua riippumatta siitä, maksetaanko hänen kotona hoitamisestaan kotihoidon tukea.

4 Ehdotettu päätösesitys

Esitetään avoimeen varhaiskasvatukseen lasten kerhoihin (ei kosketa perhekerhoa) asiakasmaksua 50 euroa kuussa 1.8.2021 alkaen. Vuodelle 2021 asiakasmaksutulot 160 000 euroa / 5 kk ja vuodelle 2022 lisää 200 000 euroa, vuositasolla yhteensä 360 000 euroa. Vuoden alusta muutoksien tekeminen ei ole realistista, koska tällöin on usein ruuhkaa varhaiskasvatuksessa eikä siirtyville lapsille olisi mahdollista tarjota varhaiskasvatusta. Muutokseen kyetaan paremmin reagoimaan toimintakauden alussa.

5 Päätösvaihtoehtojen vaikutusten tarkastelua

Vaihtoehto	Kuvaus
VE 0 Nykytila maksuttomat avoimen varhaiskasvatuksen kerhot.	Toimintamuotoina on 2-3 kertaa 3 tuntia kerralla kokoontuva lasten varhaiskasvatuskerho, tässä kävijät vajaan 900 lasta ja lisäksi 1 kertaa viikossa 2-3 tuntia kerralla kokoontuva perhekerho. Avoim varhaiskasvatustoiminta on maksutonta.
VE 1 Avoimen varhaiskasvatuksen kerhojen maksullisuus	Avoimen varhaiskasvatuksen kerhot maksulliseksi 1.8.2021, 50 e/kkssa. Maksullisuus ei kosketa 1 kerta viikossa olevaa perhekerhoa.
VE 2 Avoimen varhaiskasvatuksen kerhojen lopetus.	Avoimen varhaiskasvatuksen kerhojen lopettaminen 1.8.2021 alkaen. Kerhojen lopetus koskettaisi mahdollisesti myös 1 kerta viikossa olevaa perhekerhoa, jos ei muuta korvaavaa tapaa mahdollistu.

6 Yhteenveto ja johtopäätökset päätösvaihtoehtojen vaikutusten tarkastelusta

Parhain vaikutus lapsiin ja perheisiin on nykymallilla. Avoimen varhaiskasvatuksen maksullisuutta ja kerhoista luopumista kokonaan on harkittava tarkkaan.

Lopullisia vaikutuksia on vaikea arvioida esim. perheiden valintoja. Oulussa koronakriisin vuoksi työttömyys ja toimeentulotukiasiakkaat ovat kasvaneet. Puhutaan paljon lapsiperheköyhyydestä. Korona kevät on vaikuttanut eniten perheisiin, jotka jo lähtökohtaisesti ovat olleet heikommassa asemassa.

Varhaiskasvatuspalveluissa 1.8.2021 poistuu jo maksuton 5- vuotiaiden varhaiskasvatus. Tällä on jo vaikutuksia lapsiperheiden talouteen.

Oulun lapsimääräennusteet ovat laskevia, mutta samanaikaisesti varhaiskasvatuksen toimintaympäristössä tapahtuu kansallisia muutoksia lähivuosina esim. kaksivuotinen esiopetuskokeilu. Avoimen varhaiskasvatuksen maksullisuus tai lakkauttaminen vaikuttavat myös palveluverkkoon.

Avoimen varhaiskasvatuksen asiakasmäärien luonnollisen laskun vuoksi toteutuu säästöä jo vuosittain.

Useiden tutkimuksien mukaan haavoittuvimmassa asemassa olevat lapset ja perheet hyötyvät eniten matalankynnyksen palveluista. Uhkana on kerhojen maksullisuudessa, että osa lapsista jättäytyisi pois palveluista ja siten syrjäytymisen riski ja korjaavien palveluiden tarve saattaisi kasvaa.

Oulussa on jo nyt havaittavissa lasten huostaanottojen ja korvaavien palveluiden kasvua.

Olisiko järkevää seurata avoimen varhaiskasvatuksen lapsimäärien kehitystä nykyisellä mallilla ja vasta seuraavina vuosina tehdä ratkaisuja kerhoista?

7 Päätösvaihtoehtojen vertailu

Vaikutuskohde	VE 0 Nykytila maksuttomat avoimen varhaiskasvatuksen kerhot.	VE 1 Avoimen varhaiskasvatuksen kerhojen maksullisuus	VE 2 Avoimen varhaiskasvatuksen kerhojen lopetus.
1. LAPSET JA NUORET RYHMINÄ JA YKSILÖINÄ			
<p>Vaikuttaako ehdotus erityisesti johonkin tiettyyn ryhmään lapsia tai nuoria? (ikä, sukupuoli, perheen sosioekonominen asema, kieli, vakaumus, asuinpaikka, perhemuoto, etninen tausta ja mahdolliset erityistarpeet)</p> <p>Lyhyt aikaväli</p> <p>Pitkä aikaväli</p>	<p style="text-align: center;">3</p> <p style="text-align: center;">3</p>	<p style="text-align: center;">-2</p> <p style="text-align: center;">-3</p>	<p style="text-align: center;">-3</p> <p style="text-align: center;">-3</p>

<p>Kuvaus</p>	<p>Maksuttomuus mahdollistaa kaikkien yhdenvertaisen osallistumisen. Yksi hyvä vaihtoehto ja monille perheille riittävä, eikä lapsi tarvitse laajempaa varhaiskasvatusta. Universaaliala palvelua, mikä sopii kaikille. Matalan kynnyksen paikka, jonne on helppo tulla. Ennaltaehkäisevää toimintaa lapsille ja perheille! Kerhoissa huomioidaan lasten ja perheiden erilaiset tarpeet, myös tuen tarve. Joillekin (esim. monilapsisille) perheille ainoa vaihtoehto, mitä haluaisivat valita. Mahdollistaa kotihoidon tuen samalla, kun lapsi on avoimen varhaiskasvatuksen palveluissa. Childcare-hankkeen selvityksien mukaan lasten huolivajeiden havaitseminen on helpompaa varhaiskasvatuksessa sekä varhaiskasvatuksella on useiden eri tutkimuksen mukaan lapsille myönteisiä vaikutuksia.</p>	<p>Suurin osa lapsista joutuisi lopettamaan kerhot. Monilapsissa perheissä ei mahdollista kaikkien sisarusten kerhoon osallistumista. 50 euron kerhomaksu (ei sisälly ruoka) on liian suuri, kun osa perheistä voisi saada varhaiskasvatuksen tulojen perusteella maksuttomana ja siihen sisältyvät ateriatkin.</p>	<p>Osa lapsista jäisi kokonaan pois varhaiskasvatuksesta.</p>
---------------	---	---	---

<p>Onko vaihtoehdolla vaikutuksia lasten tai nuorten yksilölliseen kasvuun ja kehitykseen? (erityistarpeiden huomioiminen, kaikkien lasten arjessa saamaa yleinen tuki, lasten kohtaaminen ja kuuleminen, asiakassuhteiden jatkuvuus)</p>	<p>3</p>	<p>-2</p>	<p>-3</p>
<p>Lyhyt aikaväli</p>			
<p>Pitkä aikaväli</p>	<p>3</p>	<p>-3</p>	<p>-3</p>

<p>Kuvaus</p>	<p>Tavoitteellista, suunnitelmallista monipuolista toimintaa, kasvun ja kehityksen sekä oppimisen tukea. Avoimissa palveluissa huomioon jo varhain tuen tarpeet ja ennaltaehkäisy. Joillekin lapsille hyvä vaihtoehto, pienempi ryhmä ja lyhyempi aika. Lapsen siirtyminen avoimesta kerhosta päiväkotiin on helpompaa.</p>	<p>Kun kerhoihin ei osallistuttaisi, osa lapsista jäisi vaille vaille varhaiskasvatusta sekä mahdollisesti varhaista hyvinvointivajeen havaitsemista ja tukea. Oulussa on paljon perheitä, joiden arvot korostavat lasten hoitamisen kotona, korkeintaan mahdollisuus osallistua avoimiin palveluihin.</p>	<p>Kerhojen lopettaminen saattaisi vaikuttaa negatiivisesti joihinkin lapsiin. Uhkana olisi, että juuri ne lapset, jotka eniten tarvitsisivat palvelua, jäisivät palveluista pois, eivätkä hakeutuisi muihin palveluihin. Osa jäisi kotiin, osa siirtyisi seurakunnan kerhoihin, osa siirtyisi osa- tai kokoaikaisen varhaiskasvatuksen piiriin. Kevään asiakaskyselyn mukaan suurimman osan mielestä kerhojen lakkauttaminen heikentää lasten kasvua, kehitystä ja sosiaalisia suhteita. Vaihtoehto huonontaisi myös lapsiperheiden hyvinvointia ja jaksamista.</p>
<p>2. TOIMINTAYMPÄRISTÖ</p>			
<p>Onko ehdotuksella vaikutuksia lasten ja nuorten asumiseen tai toimintaympäristöön? (palvelutarjonta, turvallisuus, mahdollisuus vapaaseen oleskeluun, leikkeihin, harrastamiseen)</p>			

Lyhyt aikaväli	3	-1	-1
Pitkä aikaväli	3	-2	-2
Kuvaus	<p>Lapsille paikka kohdata muita, leikkiä ja osallistua monipuoliseen toimintaan. Lapsille monipuoliset oppimis- ja leikkiympäristöt. Muuttaja- ja maahanmuuttajaperheille kerhojen avulla mahdollistuu tutustuminen alueen muihin lapsiperheisiin, palveluihin sekä ympäristöön. Lapsiperheet ovat valinneet Oulun asuinalueeseen monipuolisten lapsiperhepalveluiden vuoksi. Vetovoimatekijä lapsiperheille. Avoin varhaiskasvatus tarjoaa tasavertaisen oppimisympäristön lapsen kasvulle, kehitykselle sekä oppimisille.</p>	<p>Uhkana on, että osalle lapsista ei ole paikkaa, missä tavata muita lapsia ja leikkiä, oppimisympäristön yksipuolistuminen. Lapsimäärien pienentyessä lähipalvelun vaarantuminen ja sen edut häviävät (esim. muuttajat tutustuvat kerhojen kautta omaan lähialueeseen + muihin perheisiin).</p>	<p>Ei olisi tarjolla alle kolmevuotiaiden kerhoja. Lapsille ei paikkaa tavata muita lapsia ja saada monipuolista toimintaa. Osa perheistä siirtyisi muihin palveluihin ja vaikutukset eivät silloin ole niin negatiiviset.</p>

<p>Onko ehdotuksella vaikutuksia lasten ja nuorten mahdollisuuksiin liikkua paikasta toiseen? (turvallinen liikkuminen, itsenäinen liikkuminen ikätason mukaisesti, liikkumisen sujuvuus, kevyen liikenteen väylien kattavuus)</p> <p>Lyhyt aikaväli</p> <p>Pitkä aikaväli</p> <p>Kuvaus</p>	<p>0</p> <p>0</p> <p>ei vaikutuksia</p>	<p>-1</p> <p>-1</p> <p>Kerhojen määrän vähentyessä kuljetusmatkat pitenevät.</p>	<p>0</p> <p>0</p>
<p>Vaikuttaako vaihtoehto lasten ja nuorten mahdollisuuteen harrastaa tai viettää vapaa-aikaa? (maksut, tarjonnan monipuolisuus ja sijainti, aikuisten tarjoama tuki ja kannustus, mahdollisuus vapaamuotoiseen harrastamiseen ja ajanviettoon)</p> <p>Lyhyt aikaväli</p>	<p>2</p>	<p>-2</p>	<p>-3</p>

Pitkä aikaväli	2	-2	-3
Kuvaus	Lapsi voi osallistua monipuoliseen, suunnitelmalliseen ja tavoitteelliseen varhaiskasvatuksen toimintaan.	Maksu vähentää osallistumista kerhoihin ja samalla vaikutusta vapaa-aikaan.	Osa lapsista jäisi kotihoitoon. Kaikilla ei ole mahdollisuutta tuoda lasta muuhun varhaiskasvatukseen esim. kotihoiton tukeen ei ole oikeutta, jos lapsi osallistuisi osa-aikaiseen varhaiskasvatukseen (ei kosketa esiopetusta ja tällä hetkellä 5- v maksutonta varhaiskasvatusta). Osa perheistä/lapsista siirtyisi muihin palveluihin ja vaikutukset eivät silloin olisi niin negatiiviset.
3. IHMISSUHTEET			
Onko vaihtoehdolla vaikutuksia lasten ja nuorten ihmissuhteisiin? (ihmissuhteiden jatkuvuus, aikuisten tuki ja yhdessäolon mahdollistaminen, mahdollisuus viettää aikaa ystävien kanssa)			
Lyhyt aikaväli	3	-2	-3
Pitkä aikaväli	3	-3	-3

<p>Kuvaus</p>	<p>Joillekin ainoa mahdollisuus tavata muita lapsia. Kerhoissa usein tärkeintä ovat kaverit. Hyvä jatkumo muuhun varhaiskasvatukseen esim. päiväkotien yhteydessä olevien kerhojen kautta tilat ovat tulleet jo tutuiksi, samoin aikuiset + osa lapsista.</p>	<p>Kerhoista pois jäämisen vuoksi vaikutukset lasten ihmissuhteisiin olisi heikentävät, kaverit ja turvalliset aikuiset vähenisivät. Oman asuinalueen kaverit vähenevät kerhoissa.</p>	<p>Kotihoidossa olevien lasten kunnalliset kerhopaikat loppuisivat, ei paikkaa kohdata muita lapsia monipuolisissa ja tavoitteellisissa kevyemmissä palveluissa.</p>
<p>Toteutuuko osallisuus kaikkien kohdalla? (esteettömyys, mukautukset, vaikuttamismahdollisuudet omiin ja lasten ja nuorten asioihin yleensä)</p>			
<p>Lyhyt aikaväli</p>	<p>3</p>	<p>-1</p>	<p>-3</p>
<p>Pitkä aikaväli</p>	<p>3</p>	<p>-1</p>	<p>-3</p>
<p>Kuvaus</p>	<p>Mahdollisuus osallistua matalalla kynnyksellä avoimeen varhaiskasvatukseen. Mahdollistaa perheiden vertaistuen, jolla on asiakaskyselyn mukaan positiivista vaikutusta perheiden jaksamiseen. Kaikille avointa ja esteetöntä toimintaa.</p>	<p>Jos kerhoja ei olisi lähialueella, eivät palvelut olisi lapsille kovin esteettömiä (kulkemismatkat). Maksu saattaisi olla esteenä osallistua avoimiin palveluihin ja vaikuttaisi heikentävästi lasten osallisuuteen.</p>	<p>Kotona olevien lasten varhaiskasvatukseen osallistuminen heikkenee. Kaikilla perheillä ei mahdollisuutta viedä lasta varhaiskasvatukseen kotihoidon tuen menetyksen vuoksi.</p>
<p>4. HYVINVOINTI JA TURVALLISUUS</p>			

<p>Onko vaihtoehdolla vaikutuksia lasten ja nuorten terveyteen? (mahdollisuus liikkumiseen ja ravitsevaan ruokaan, tilojen terveellisyys, ilmanpuhtaus, perheen saama terveysseuranta ja sairaudenhoidon palvelut sekä tuki ja ohjaus eri elämäntilanteissa)</p>			
<p>Lyhyt aikaväli</p>	<p>3</p>	<p>-1</p>	<p>-1</p>
<p>Pitkä aikaväli</p>	<p>3</p>	<p>-2</p>	<p>-2</p>
<p>Kuvaus</p>	<p>Avoimessa varhaiskasvatuksessa mahdollisuus monipuoliseen liikkumiseen. Tunnistetaan lapsen tuen tarpeet varhain sekä annetaan kaikille lapsille heidän tarvitsemansa tuki. Toiminnassa on tiivis yhteistyö eri verkostojen kanssa, kuten ohjaus tuen tarpeessa oleville palveluiden piiriin.</p>	<p>Maksu heikentäisi perheiden ostovoimaa. Ennaltaehkäisevän toiminnan pariin osallistuisi vähemmän osallistujia. Osa lapsista ja perheistä saattaisi jäädä vaille varhaista hyvinvointivajeen havaitsemista ja tukea.</p>	<p>Ne lapset ja perheet, joille kerhojen tuesta olisi hyötyä, ovat vaille varhaista hyvinvointivajeen havaitsemista ja tukea.</p>

<p>Onko vaihtoehdolla vaikutuksia lasten ja nuorten turvallisuuteen tai turvallisuuden tunteeseen? (perheen aikuisten elämäntilanne, turvallisten ja luotettavien aikuisten saatavilla olo, läheisverkostot, luottamus tuen ja avun saamiseen tarvittaessa)</p>	<p>3</p>	<p>-1</p>	<p>-1</p>
<p>Lyhyt aikaväli</p>	<p>3</p>	<p>-2</p>	<p>-2</p>
<p>Pitkä aikaväli</p>			

<p>Kuvaus</p>	<p>Perheille merkittävä tuki, niin sanotusti "henkireikä" pikkulapsiperheiden arkeen. Kerhoissa vertaistuki vahvaa, ennaltaehkäisevää vanhemmuuden tukea. Kerhoilla paljon positiivisia vaikutuksia koko perheelle. Kerhoissa lapsille muita turvallisia aikuisia. Childcare- hankkeen selvityksien mukaan kotona olevien lasten huoltajilla enemmän tuen tarvetta jaksamisessa, mielenterveydessä, maltin menetyksessä ja taloudessa kuin varhaiskasvatuksessa olevien huoltajilla. Nämä lisäävät riskiä lapsen hyvinvoinnille ja turvallisuudelle.</p>	<p>Kerhojen maksu olisi osalle perheille toimeentulon uhka ja sitä kautta heikentäisi lasten turvallisuutta tai turvallisuuden tunnetta. Perheille, jotka eivät maksullisuuden myötä pystyisi osallistumaan kerhoihin, ei mahdollistuisi enää arkeen "henkireikää" tai asiointiaikaa, yleistä vanhemmuuden tukea.</p>	<p>Ei kaikille kotona oleville tarjolla turvallista paikkaa tavata muita lapsia ja aikuisia.</p>
<p>5. PERHEET JA NIIDEN TALOUDELLINEN TILANNE</p>			
<p>Onko vaihtoehdolla vaikutuksia lasten ja nuorten perheiden aikuisiin? (perheen aikuisten asiat: terveys, toimeentulo, parisuhde ja työtilanne. Onko lapsilla tai nuorilla liikaa vastuuta tai huolta aikuisten vastuulle kuuluvista asioista?)</p>			

Lyhyt aikaväli	2	-2	-1
Pitkä aikaväli	2	-2	-2
Kuvaus	Avoin varhaiskasvatus mahdollistaa huoltajille asioiden hoitamista ilman lapsia (siivous, asiointi kaupassa) tai aikaa hetken hengähtää. Perheet saavat tukea vanhemmuuteen ja jaksamiseen sekä vertaistukea.	50 euron maksu on liian kallis, kaikilla ei ole jatkossa mahdollista osallistua. Eriarvoistaisi perheitä ja lapsen oikeus varhaiskasvatukseen saattaisi vaarantua.	Kotona oleville perheille palvelut vähenevät. Kerhojen loppuminen vaikuttaisi heikentävästi perheiden jaksamista eikä mahdollistaisi omien asioiden hoitamista toiminnan aikana.
Onko vaihtoehdolla vaikutuksia perheiden taloudelliseen tilanteeseen? Perheen taloudellinen tilanne vaikuttaa perheen aikuisiin sekä lasten ja nuorten asumiseen, ravitsemukseen, harrastus- ja liikkumismahdollisuuksiin sekä turvallisuuden tunteeseen.			
Lyhyt aikaväli	0	-3	0
Pitkä aikaväli	0	-3	0

<p>Kuvaus</p>	<p>Huoltajan mahdollista saada kotihoidon tukea avoimen varhaiskasvatuksen kerhon kanssa.</p>	<p>Kerhomaksu ylivoimainen, toimeentulotuen uhka ja samalla saattaisi heikentää perheiden ostovoimaa. Osa perheistä lopettaisi kerhot maksun vuoksi ja tämä vaikuttaisi heikentävästi perheiden arkeen ja jaksamiseen.</p>	<p>Ei vaikutuksia perheiden taloustilanteeseen. Vain siinä tapauksessa, jos perhe valitsee muun varhaiskasvatuksen, ei tuolloin oikeutta enää kotihoidon tukeen kuten avoimen kerhon kanssa.</p>
<p>6. ORGANISAATIO- JA HENKILÖSTÖVAIKUTUKSET</p>			
<p>henkilöstö</p> <p>Lyhyt aikaväli</p> <p>Pitkä aikaväli</p>	<p>1</p> <p>1</p>	<p>-1</p> <p>0</p>	<p>0</p> <p>0</p>

<p>Kuvaus</p>	<p>Eivät tarvitse niin paljon resursseja kuin muu osa-aikainen tai kokoaikainen varhaiskasvatus.</p>	<p>Kerhojen maksullisuus vähentäisi kerhoja ja sitä kautta henkilöstöä. Jos osa kerhon lapsista siirtyisi osa-aikaiseen tai kokoaikaiseen varhaiskasvatukseen, tarvitaan samaan määrään lapsia enemmän henkilöstöä. Näin arvioitu säästö ei toteutuisi. Pitkällä aikavälillä siirtyvät lapset mahtuisivat olemassa oleviin yksiköihin. Samalla nykyinen henkilöstön joustava mahdollisuus osa-aikaiseen työskentelyyn vähenisi avoimessa toiminnassa. Kerhojen maksuprosessi vaatii tukipalveluilta lisää resursseja. Kovin pienen maksun periminen on usein kallista prosessin näkökulmasta suhteessa saatuihin tuloihin.</p>	<p>Lyhyellä aikavälillä henkilöstö siirtyisi muihin tehtäviin päiväkoteihin, määräaikaista henkilökuntaa ei tarvita. Pitkällä aikavälillä lasten määrän laskemisen vuoksi, siirtyvät lapset mahtuisivat nykyisiin yksiköihin nykyisellä henkilöstöllä. Kerhojen päätyttyä saattaisi lisätä muiden palveluiden tarvetta esim. kotipalvelu, neuvola, sosiaali- mielenterveyspalvelut jne.</p>
<p>Organisaatio</p>			
<p>Lyhyt aikaväli</p>	<p>1</p>	<p>-1</p>	<p>-1</p>
<p>Pitkä aikaväli</p>	<p>2</p>	<p>-1</p>	<p>-1</p>

<p>Kuvaus</p>	<p>Samoissa tiloissa useita eri ryhmiä. Tilan tarve niukempi kuin muulla varhaiskasvatuksella. Kerhojen vuoksi huoltajilla omaa aikaa hoitaa asioita eikä lisää kotipalvelun tarvetta. Huoltajille tuki avoimen varhaiskasvatuksen henkilöstöstä eikä lisätarvetta synny niin paljon neuvolakäynneille.</p>	<p>Kerhojen maksullisuus edesauttaa kerhojen loppumista ja lisää päiväkotipaikkojen kysyntää. Kerhot vähensivät, erillisistä tiloista voitaisiin luopua. Osan lapsista siirtyessä osa-tai kokoaikaiseen varhaiskasvatukseen, syntyisi tarve lisätiloille. Muu varhaiskasvatus vaatii resurssia huomattavasti enemmän kuin avoimen kerhot. Arvioitu säästö jäisi syntymättä. Muutosesitys toisi korotuspaineita palvelusetelitoimintaan . Tulevaksi toimintakaudeksi seurakunnalla ja yksityisillä palveluntuottajilla niukasti aikaa valmistautua mahdollisiin muutoksiin esim. varautua kasvaviin asiakasmääriin. Yksityisten palveluntuottajien maksu aiheuttaisi tarpeen lisätä kerhotunteja viikossa ja sitä kautta syntyisi tarve korottaa palveluseteliä.</p>	<p>Vaihtoehdolla olisi vaikutukset muiden toimijoiden toteuttamiin kerhoihin kuten seurakunnan palvelusetelikerhotoimintaan. Toimijat eivät ehdi reagoida lyhyellä aikavälillä kasvavaan tarpeeseen. Pitäisi luoda uusi toimintamalli Lastuyliopistoyksikköön. Erillistiloista voitaisiin luopua. Siirtyvät lapset mahtuisivat olemassa oleviin yksiköihin. Varhaiskasvatuksen säästön vaikutukset/kustannukset siirtyvät muihin organisaatioihin. Toteutuuko tavoiteltu säästö tällöin ollenkaan.</p>
<p>7. YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET</p>			

Lähipalvelut			
Lyhyt aikaväli	2	-1	1
Pitkä aikaväli	-1	-1	1
Kuvaus	Nykyisin lähipalveluna. Jatkosta ei varmuutta. Osallistujamäärät puolittuneet vuodesta 2018 --> 2020. Minimiryhmäkoko 10-13 lasta. Ei välttämättä kaikille alueilla riittävästi hakijoita.	Maksullisuus vähentäisi kerhojen käyttöä ja ei olisi mahdollista enää toteuttaa lähipalveluina, vaan keskitettyinä palveluina. Kuljetusmatkat lisääntyisivät.	Ei tarvetta enää erillistiloille. Vaikutukset siirtyvät toisiin palveluihin, muuhun varhaiskasvatukseen.
8. TALOUDELLISET VAIKUTUKSET			
talous			
Lyhyt aikaväli	1	1	1
Pitkä aikaväli	2	-2	-3

Kuvaus	Avoim varhaiskasvatus niin sanotusti kevyempi palvelu ja vaatii vähemmän resurssia.	Tulojen lisäys vuodelle 2021 arviolta 160 000 euroa 5 kuukautta. Erillinen maksuvapautus-prosessi vaatii kriteerit ja resurssoinnin.	Avoimessa varhaiskasvatuksessa on lapsia vajaat 690 lasta ja avoimen kustannukset 1,6 miljoonaa milj. Kunnallisen päiväkotipaikan vuosikustannukset 10 160 euroa vuodessa ja jos sama määrä lapsia 690 käyttäisi kokoaikaista varhaiskasvatusta, tarkoittaisi se reilut 7 miljoonan kuluja. Kustannusvaikutukset enemmänkin kasvava kuin säästöä synnyttävä.
--------	---	--	--

8 Yhteenveto ja johtopäätökset päätösvaihtoehtojen vertailusta

Parhain vaikutus lapsiin ja perheisiin on nykymallilla. Avoimen varhaiskasvatuksen kerhojen maksullisuudella ja kerhojen lopettamisella on negatiivisia vaikutuksia niin lapsiin kuin pikkulapsiperheisiin. Negatiivisin vaihtoehto lapsille ja perheille olisi avoimen varhaiskasvatuksen kerhojen kokonaan lopettamisella.

9 Päätösesitys

Ulkoisen arvioinnin mukaisesti esitetään 1.8.2021 alkaen avoimen varhaiskasvatuksen kerhoihin (ei koske perhekerhoja) 50 euron maksua kuukaudessa ja maksuihin huomioitaisiin sisaralennus (50%).

Maksuperiaatteissa on huomioitava varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain 13 §, maksun perimättä jättäminen ja alentaminen, jolloin varhaiskasvatuksesta määrätty maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa palvelun käyttäjän tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai lapsen vanhemman tai huoltajan lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista. Maksun alentaminen tai perimättä jättäminen tulee aina tehdä ennen toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) mukaisen toimeentulotuen myöntämistä.

10 Päätöksen seuranta- ja arviointisuunnitelma

Sivistys- ja kulttuurilautakunta ja kaupungin hallitus seuraavat päätöksen vaikutuksia vuosittain.

11 Päätösesityksen hyväksyjät

Kaupunginhallitus

Sivistys- ja kulttuurilautakunta

Laaja vaikutusten ennakoarviointi hyväksytty: 30.9.2020